

ОДЛУКЕ ПО УРЕДБИ О МЕХАНАМА И КАФАНАМА

За разматрање жалби противу решења, донесених на основу § 22. уредбе о механама, Државни Савет није надлежан

Начелнику среза колубарског достављено је, да М. Ј., из Венчана, обавља механску радњу у Венчанима, на коју нема личног права.

Узет на одговор за ово М. Ј. је, код средње власти, изјавио: да радњу механску у Венчанима упражњава С. Д., механиција из Аранђеловца, за коју је поднео и пореску пријаву. Он сам пак нити има личног механског права, нити је погођен код С., већ је овоме помогао око намештања радње, и он га одредио за руковођа исте, како би могао себе, као пуки сиромах издржавати.

С. Д. на овом саслушању изјавио је: да је запета његова радња у Венчанима, а М. Ј. је у њој само његов деловођа.

Пресудом од 2. априла 1904. године, начелник среза колубарског, на основу §. 22. уредбе о механама, казнио је обојицу са по 25 динара новчане казне, забранив им упражњавање механске радње у Венчанима све дотле, доконе испуне услове, прописане законом, пошто механско право, које има С., не може служити као правни доказ за упражњавање ове механске радње у Венчанима, једно, што С., према извешћу начелника среза јасеничког, са истим правом упражњава механску радњу у Аранђеловцу, а друго, што он лично не упражњава и ову радњу у Венчанима.

Ову пресуду одобрило је начелство округа београдског, а решење начелства Министар Унутрашњих Дела решењем од 8. јула 1904. године ПН^б 18890.

По изјављеној жалби, Државни Савет огласно се за ненадлежног, одлуком својом од 22. фебруара 1905. год. Бр. 916., пошто се предмет жалбе не тиче административног спора, у смислу чл. 48. саветског пословника, већ питања о казни жалитељевој за бесправно механисање, за чије разматрање Државни Савет није надлежан.

Начелство је поднело извештај, да Мити не би требало дати тражено право привременог механисања, и ако је општински суд био мишљења да му се да, пошто за то нема никакве стварне потребе; а и стога, што је од тражења права привременог механисања у истој згради одбијен већ један ранији моилац — Никола Р., из Дружетића.

На основу § 31. уредбе о механама, а с обзиром и на извештај начелства, Министар је одбио Миту од овог тражења решењем ПН^о 18740/04. г., противу кога је Мита изјавио жалбу Државном Савету.

Државни Савет нашао је, да се предмет ове жалбе не тиче административног спора, у смислу чл. 48. зак. о пословном реду у Држ. Савету, јер је по чл. 31. уредбе о механама остављено Министру Унутраш. Дела, како ће да поступи односно давања права на привремено механисање, — па је, и не упуштајући се у разматрање ове жалбе, одлуком својом од 22. фебруара 1905. год. Бр. 918, а на основу чл. 25. свога пословника, одбацно жалбу као не-надлежној власти поднесену.

При оцени питања о личном праву механисања жене, меродавни су прописи §§ 17. и 20. уредбе о механама, кад за механисање има одобрење
свога мужа

Јулка, жена М. М., из Зајечара, молбом својом од 20. априла 1905. године, уз коју је приложила лекарско уверење и уверење суда општине планиничке № 466. 905. г., обратила се начелству округа тимочког и тражила, да јој изда лично механиско право.

Решењем од 8. маја 1905. године, Бр. 3477., а на основу § 17. уредбе о механама и §§ 14. и 18. додатка исте уредбе, §§ 76., 79. и 86. уредбе о еснафима као и расписа Министра Унутрашњих Дела од 2. јула 1863. године

ПБр. 4515., а с обзиром на § 109. грађанског закона и §§ 59. и 77. грађанског судског поступка, начелство ју је одбило од тражења стога, што нема права, да са својом имаовином може располагати — § 3. трговачког закона.

Ово решење начелства одобрио је Министар Унутрашњих Дела.

По изјављеној жалби, Државни Савет одлуком својом од 11. августа 1906. године Бр. 5154, поништио је решење Министрово са ових разлога:

По § 3. трговачког закона, жена удата са саизвођењем свога мужа може трговати, на следствено томе и механисати, пошто је механисање један вид трговачког посла.

Према овоме, кад је се жалитељица обратила молбом полицијској власти са одобрењем свога мужа да јој се може издати дозвола за механисање — лично механско право, и у прилог овог свог тражења поднела уверење општинско о свом дотадањем владању и занимању, као и уверење о свом здравственом стању, онда је полицијска власт била дужна да ово њено тражење узме у оцену с обзиром на прописе §§ 17. и 20. уредбе о механама, пошто су ови прописи законски имали да послуже полицијској власти као мерило при оцени питања по тражењу жалитељичином да јој се изда дозвола за упражњавање механске радње.

Прописи §§ 14. и 18. додатка к уредби о механама односе се на тражење за упражњавање кафанске радње, и о томе да се сваки кафеџија мора уписати у друштво механџија где ово постоји, те немају никакве везе са тражењем жалитељице, пошто је она тражила дозволу за механску радњу а не кафанску. Сем овога, неумесно је позивање на прописе §§ 78., 79. и 86. уредбе еснафске јер се овим прописима регулише право мајсторских жена за вођење радње. Неумесно је позивање и на прописе §§ 59. и 77. грађанског судског поступка и § 109. грађанског закона, јер се прва два законска прописа односе на питање о заступању парничара пред судом, а трећи како је муж глава куће и како је дужан жену издржавати и на сваком месту заступати. Ни један, дакле, од наведених прописа законских нема никакве везе са тражењем жалитељичином за механисање, те и нема места њиховој примени.